

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, December' 5-dikén, 1820.

S z e n t I l o n a.

A' Londoni Ujságlevelek ilyen új tudósítást közlenek ezen szigetről: — „Bonapartét e' napokban kilovagláni szemlélttem. Legelől Marschal Bertrand lovaglott egy almás szürke paripán. Utánna következtek Bonaparte és Bertrandné. Gróf Montholon's néhány egyéb Udvarnokok rekesztették-be a' lovagló seregét. — „Bonaparte nagyon megvastagodott's ábrázatban szörnyen felpuffadt. Most gyakrabban jár-ki, mint eleintén. Legfőbb munkája az iras. Egy idő óta Kritikát ír a' régi időkbéli nevezetes vezérekről. A' kis kert, mellyet maga plántált, nagyon tetszik neki; ő, ezen tekintetben egészen egy olly Ánglus polgárhoz hasonlítottathatik, a' ki valamely kisdud környéken csaknem minden világi természeti szépségeket, tókat, patakokat, erdőt, cserét, rétet, ligetet, grottát, egy szóval mindent együtt akar miniatúrában látni. Ezen kert néki olly szenttsége, melyhez bár semmi idegen ne közelítsen. — „Hanem, más felől az ő személlére való vigyázat is ugyan nagyon szoros. A' Kormányozó' vagy Admiralis' különös engedelmé nélkül az az ő lakhelye felé senki se mehet; még a' városból (James-townból) se szabad a' Kormányozó' Gen. Adjutánsának passusa nélkül semmi idegen embernek eltávozni, 's valamely hajóra felmenni se' senkinek a' nélkül, hogy egy melléje rendeltetett

tiszt ne' kísérmé. — „A' meleg ezen szigeten, künn a' szabad levegőn a' 18, a' városban pedig a' 15 grádust (R. szerént) ritkán haladja fellyül.

D á n i a.

November' 16-dikán Koppenhágában meglepték és fogságra vitték D a m p e nevű Theologust és Philosophia' Doktorát. Azt mondják, hogy nagyon nyughatatlankodó ember volt, melly által a' Politizai tisztviselők' figyelmét magára vonta. Gyanus gyűléseket tartott magánál: de olly titkosan, hogy egész a' fenn-irt napig rajta nem találhatták. Ekkor rajta vesztette; éppen a' gyűlésnek kinyitásán lepték-meg. Magát fogságra vívén a' nálla találtatott plánumokat, hirdetéseket 's egyéb efféléket gondviselés' alá vették: de ő megátalkodva tagadja, hogy ezeknek Szerzője volna; azt mondja, hogy az uczán találta őket.

N a g y B r i t a n n i a.

Azon sok féle elvetemedésekről, mellyek Londonban vagy három estvéken, a' Királyné' győzedelmeskedésének megindultetésén történtek, még most is olly sokat irnak némelly Ujságlevelek, hogy munkát adna a' fontosabbaknak kivállogatása. Leggonoszabbúl megkülömböztette manát az a' H o n e nevű Radikális és Revolúzi-

ős Könyvnyomtató, a' kit bizonyos Londoni Ujságlevelék Athéus Honénak neveznek. Ez a' maga házának egész külső oldalát olly általlátszó (transparent) figurákkal rakta-bé, mellyek csupa különbözőkülömbféle ördögöt, kígyót, gyéket, skorpiót, pioczáat 's több efféjét ábrázoltak; mind ezek között középen egy aszszonyember szemléltetett, a' ki egy hosszú rudat tartott kezében, melynek végére Szabadság-sipka volt szurva. Az említett állatok között középen a' Királyné' mejképe állott azoktól körülvéttve. Továbbá ugyan ezek között szemléltettek egy széllyel szaggattatott nagy rangú katonaszemélynek formaruhája 's stiplicsizmáji, 's egy emberfő, melly a' testétől elvágattatva még most is vérzeni látszott.

Nagyon sajnálható volt ezen világosítási bolondoskodások között az, hogy némelly embereknek halála is okoztatott miattok, többek pedig olly veszedelmesen megsebesítettek, hogy bizontalan, hogy lábra állhatnak-é valaha, vagy soha sem. — Azt, hogy a' világosítások meggátolthassanak, véghez nem vihette a' Politzia, minthogy 11-dikben és 13-dikban a' Lord Májor, Thorpe, maga példát adott reá a' város' házának megvilágosittatása által. Mihellyest ezt látta a' nép, azonnal mindeneknek ablakait behajgálta, a' kik meg nem akarták világosítani, melyből sok vérontás következett. Éjféltájban (Nov. 11-dikén) csaknem dühösködve jártak a' tolongó bándák le 's fel az uczákon. A' ki vélek együtt kiáltani nem akart, annak ruháját lángoló fáklyáikkal begazolták. A' lövöldözés 's egyebek, mellyekről már eleget irtunk, éjfélutáni 2 óráig tartott. A' Pall-Mall és S. James uczákban a' testörző sergeknek kellett bizonyos nagy épületeket védelmezni. Ezen sergek nagyon hideg vérrel szenvedték

a' sok féle bosszantásokat. — Nov. 12-dikén vasárnapi innep lévén semmi világosítási lárma nem történt: hanem annál nagyobb divatjában folyt hétfűn (13-dikban) 's ekkor is a' Polgármester 's utánna Wood, Waithman Senátorok, és az Oppozitzió' részén lévő Lordok adták reá az első buzdító példát. Ezek minnyájan megkülömböztetve kimutatták magokat. Koburgi Leopold Princz is megvilágosittatta a' házát. — Melly elvetemedésnek kell annak lenni ha illy nagy város' tolongó uczáin puskákból, pistollyokból lövöldöznek, rákétákat hajgálnak, 's még kisdud ágyukat is kisütnek. Egy tisztességes Ura' feleségével a' Cityben Holborn nevű uczán menvén, olly közel sütötték-el az aszszony' óra alatt a' pistolyt, hogy csak nem egész órát elszakasztotta a' lövés, 's úgy özsze-marczongolódott az ábrázatja, hogy csaknem félholtan vitték-be egy seborvos-boltba. Három aszszonyság egy Urral szerkénben ülve a' Long-acre uczán menvén, lovaik közzé ugráló rákétát vetettek a' bolondoskodók, melytől a' lovak megijedtek, 's a' kocsit a' sokaság közzé ragadták — egy öreg embert letapodtak, 's a' kerék a' nyakán menvén keresztül, e' mindjárt meghalt — egy ifjú embernek pedig mind két lábait ketté törtek a' kerekek — 's több embereken ejtettek kissebb nagyobb sebet. Egy más uczában hasonló gonoszok valami Zsibvásárostól 6 vagy 7 apró ágyut vásárolván, fából tajgákat csináltak 's arra rakták. Ezeknek tüzelése is több embereket megsebesített. Az uczán keresztbeállitva sütögették-ki őket. A' Politziai katonák nem voltak olly számosan, hogy ezen bolondoskodókat elkergethették volna, míg végezetre néhány Politziai Ágensek elegendő fegyveres erővel érkeztek-meg, 's az ágyukat elvévén a' csendes-ségháborítókat széllyel kergették. Ugyan

ezen éjjel 11 órakor gyűlés történt egy Kádárnál (Pintérnél), melynek megoltására tűzoltó edények hozattatván, ezeknek szekereik is sok embert özsze tapodtak és megsel esítettek. Megoltatván végezetre a' tűz a' konyhán egy félig megsült macskát találtak, melynek farkára fáklya volt kötve, kétség kívül valami gonosz ember ennek segedelmével gyújtotta-meg a' házat.

Azon sokféle válaszlások között, melyeket az alatt, míg a' Királyné' pere a' felső ház előtt folyt, ő F. ge a' városoktól és minden féle társaságoktól, ezéhektől 's egyebektől hozzá küldetett Követtségeknek adott, 's a' melyeket, mint közelébb említettünk, a' Ministeriális Ujságlevelek olly veszedelmeseknek hirdetnek, hogy azoknak írójik ellen talám pert is fognak indítani — mint különöst, úgy említek némelly Londoni Ujságlevelek, azt, melyet a' Keményseprók' társasága' Követtségének adott ő Felsége: — „Az a' még meg nem romlott ifjuság (így szoll ő Felsége) melly a' kéményekbe felhágcsál, azért, hogy azokat a' hónaponként vagy hetenként ott meggyülő 's megvastagodó füsttől (a' koromtól) megtisztítsa, általam feljebb becsültetik, mint eme' magának való (csak magát szerető) fektzióbeli emberek között akármellyik, a' melly rút útakon a' maga örökös gyalázatjára felhágott. A' Keményseprók' fekete erszenye, az én Üldözőjimmek Zöld-zsákjához képest (ebben vitték volt a' Királyné ellen szolló tudósításokat a' felső ház' elejébe), szép és fejr, mint a' hó.“

A' T i m e s Ujságlevelek említik, hogy az az irás, melyet a' Királyné' Vice-Camerarius, Minister Liverpoolnak azért által adott, hogy az Országlószer ő Felségének rangjához illő Királyi épületet rendeljen, illy kifejezéseket foglal magá-

ban: — „A' maga Vice-Camerariusának megparancsolta Királyné ő Felsége, hogy a' Királyi Országlószerktől kívánnyamag, hogy rendeltessen az ő Felsége' számára haladék nélkül Királyi palotát, 's olly készületet, melly azon Országban, a' hol már most laknia kell, rangjához méltó legyen. Ennek kirendelése ugyan, valamint Királyné' ő Felségének állapotjára úgy a' Korona' becsületére nézve is ámbar már igen sokáig halasztatott: ezen haladást mindazáltal ő Felsége a' jelenlévő körülállásokra nézve mostanában halgatással elmellőzván, csak azt jelenteti, hogy a' dolgot tovább nem halogatni, hanem meghatározott módon rendbe szedni, természet szerént szükséges legyen.“

A' Lord Liverpool' felelete ezen jelentésre, a' Kurir szerént, ennyiben állott: „Lord Liverpool parancsolatot vett Királyától, hogy tudósítsa a' Királynét, hogy Király ő Felsége a' mostani körülállások között a' Királyi paloták között egygyiket is oda nem adattathatja. Egyszersmind annak megjelentésére is parancsolatot kapott Lord Liverpool, hogy addig, míg a' Parlamentum a' Currens foglatosságoknak elővételére özsze nem gyülekezik (melly kétségkívül csak a' jövő Januariusban vagy Februariusban fog megessni) e' Királynének azon summa, melly eddig kijárt, ezen-túl is minden bizonyal ki fog járni, a' midőn osztán a' Parlamentum' kötelessége leszen, hogy a' Királyné' ő Felségének azután járandó summát meghatározz.“ — Későbbre ezen válaszához azt a' toldaleket melléklette Lord Liverpool, hogy ezen válosz mellett szükségesnek tartja valódiképpen megjegyezni, hogy e' nem azt teszi, mintha az Országlószer azon határozását, melly szerént legelőben olly ajánlást tétetett volt a' Királynének, hogy illendo palotát fog

számára rendeltetni, mostanában vissza akarná venni.

Ezen levelezéseket a' Ministeri Kurir mind kihirdetvén, nagyon sullyos kifejezésekkel ki-kelt a' Királynénak azon pártfogóji ellen, millyenek a' Times és mások, melly kifejezések között mi csak a' következőket szorithattuk ide: — „Undorító csufolódás — 's ezt, a' Radikálisokat 's Árulókat kivévén az egész Ország érzi — úgy tettetni magát az embernek, mint ha a' Királynét egy ártatlan aszszonynak tartaná. Nincsen néki semmi jussa azon tisztelethez, becsülethez, a' mik csak az ártatlansághoz illenek. Valóban még annál kevesebb jussa van pedig ahoz, hogy férjjétől Királyi palotát kivánnyon. Állásba, még pedig kemény állásba kell magunkat helyheztetnünk. Látjuk, hogy hova intéztetett a' célzás; elejit kell vennünk. Monarkháknak nem kell egy olyan szemtelenkedő faktzió által kicsuloltatni, a' melly olly szín alatt, hogy a' Királyi méltóságot védelmezi, a' Monarkhiát akarja felfordítani. A' Királyné már olly ügygyé tette a' maga dolgát, mellyet minden egyenes gondolkodású emberek megvetéssel szemlélnék. Ötet egy alávaló kabala' szemét emberei veszik körül, kik csak eddig hagytak vala fel önn' mérgeledéseknek kiöntésével, míg a' Királynéjét a' magokévé teheték. Minden lépéseik legszorosabban öszszecepatolva vagynak a' Radikalismussal. Hogy erről meggyőzzük magunkat, nem kívántatik egyéb, hanem csak, hogy a' Királynéhoz intéztetett köszöntésekre, a' Királyné' nevében ezekre adatott válaszlásokra, 's azon embereknek karaktereikre vessük szemünket, kik az ő ügyét legtüzesebben védelmezik. Szükség tehát, hogy a' veszedelemnek egész nagyságához és kiterjedéséhez képpent álljunk ellent. A' bá-

torságnak szülő anyja a' jókori és előrenéző félelem. Ha veszedelmekkel kell tusakodnunk, szálljunk úgy szembe vellek, mint olly férjfiak, kik a' legroszszabb esethez is készen tartják magokat. Azon férgek, kik most a' Britanniai Constitúciónak nemes előjárójára olly célzással felmászni iparkodnak, hogy a' tetején költsenek, még ugyan nem mosattattak - ki azon sárból és fertőből, a' melyből szármoztak, de már csakugyan olly elevenséggel bírnak, hogy magokban el nem senyvedhetnek: hanem csak öszszetörettethetnek.“

Lord Cheffield és Herczeg Northumberland illy Protestatziót adtak-be a' Felső ház' Cancellariájába, hogy más Lordok is aláírják, a' kiknek tetteik, a' végre, hogy ezen háznak Archivumában megmaradjon: — „Dissident. Mint-hogy semmi elegendő indító ok nem látszik lenni arra, hogy az Országlószék azt a' Billt vissza vegye, melly a' Királyné ő Felsége ellen támosztatott vádaknak megmutatására legnyilvánosabb és legszorosabb vizsgálódásokon fundáltatott — olly vádaknak megmutatására, mellyek az egész nemzetet illy közelről illetik, 's a' mellyekre nézve, keveset kivévén, minden Világi és Papi Lordjaink, bűnösnek esmerték ő Felségét; továbbá, minthogy abból, hogy ezen Bill visszavétettetik, nem csak ezen nemzeti fő Itélőszéknek, hanem még a' nemzeti karakternek megvettése is következhetik: mind ezekre nézve mi a' Fejedelem eránt való tiszteletnek nagy fogyatkozását szemléltük azon perlekedésnek félbeszakasztatásában, a' melly akkor, midőn elkezdett olly nagyon szükségesnek tartatott, 's a' melly szerént már most egy Aszszony, kit ezen Lordok' háza egy inással elkövetett házoságtörési társalkodásért 's a' legzabolátlanabb magaviseletért, meggyőzöttetnek

lenni kinyilatkoztatott, a' Királynak életépárja marad, 's a' melly által a' Korona megalacsonyittatik, és a' nemzet sokkal nagyobb zürzavarok közzé taszittatik, mint sem azok lehettek volna, mellyek az Országlószéket arra indították, hogy a' Billt vissza vegye."

A' Morning-Star nevű Ujságleveleknek erőssítése szerént a' Ministerek már most oda czéloznak, hogy a' Parlamentum' helybehagyásával a' Hamptoncourt palotával és 25,000 font Sterlinge kből álló esztendőnként való fizetéssel kínálják meg a' Királynét — ki is feltette magában, hogy a' Hammersmithi Egyház' templomában, hol most a' Brandenburg-House nevű kastélyban lakik, nem soká Ur' vacsorájával éljen, 's azután a' következő vasárnapon a' Londoni fő templomba, a' Szent Pál' templomba, menvén, ott az Istennek megköszönnye, hogy a' becsülete és élete ellen intéztetve volt özszeesküvés által való üldöztetésektől, megmentette.

Spanyol Ország.

A' Cortesek' gyűlése, minekelötte November' 9-dikén a' maga üléseit berekesztette volna, a' Martinez-de-la-Rosa' jóvállására meghatározta, hogy egy ideig, míg tudniillik a' mostanság' támodott pezsgések el nem csendesednek, a' gyűlés' tagjainak háromnegyed része Madridban maradjon, azért, hogy mihellyest a' Permanens Deputatio szükségesnek látja, őket tüstént özsze hivathassa, hogy addig is szükséges végzéseket tehessenek, míg az egész gyűlés özsze hivattathatik. A' Constitúciónak határozásai szerént a' gyűlés' tagjainak két harmad része is mindenkor elegendő arra, hogy tellyes erejű határozásokat tehessen.

Azon pezsgések között, mellyek a' Corteseket ezen határozásra indították, valami Avilai mozgások láttatnak lenni a' nevezetesebbek, mellyekről ekképpen irnak: „Az Avilai Polgári Kormányozónak fülébe menvén valami egygyüttvaló beszéltetés, mellyet bizonyos Garrido és egy Morales nevű előbbeni időkbeli Szabadságos-Vezér tartottak, az elsőt azonnal magához hivatta 's kérdőre vonta, a' ki néki olly vallást tett, hogy olly plánum legyen munkába vétetettve, a' melly szerént a' békételeneknek külömbkülömb csoportjaikat egygyesíteni, 's az előbbeni, határnélkülvaló Országlási módot helyreállítani akarják. — „Moralesnél már 400,000 Reálok találtattak a' plánumnak eszközlésére, 's ő a' Bourbon nevet viselő Lovas Regimentből néhány katonákat a' maga részére is hajtott vala, azt mondván nékik, hogy mihellyest ök magokat a' sikon mutatni fogják, azonnal nagy sokaság ki fogja magát nyilatkoztatni a' Cortesek ellen. A' Kormányozó a' Ministeriumhoz, 's a' Ministerium a' Cortesekhez, e' pedig egyenesen a' Királyhoz küldötte a' kitudódott plánumról való tudósítást, olly kérelemmel, hogy sietve jöjjön vissza Madridba ö Felsége. A' Király úgy felelt a' Corteseknek, hogy egéssz-telenkedése miatt Escuriált ugyan még most oda nem hagyhatja, de egyéberánt mindenben megegygyezik, a' mit a' Cortesek a' most fennálló Országlási módnak fenntartatására, a' melynek egész ereje szerént való védelmezésére maga is meg esküdött, meg fognak határozni. A' Királynak ezen válasza a' Corteseket tökéletesen megnyugtatta. Maga Morales, a' Garrido' elfogattatása tudtára esvén, futásra vette a' dolgot. Az elfogattatott személyek még eddig Chacon és Suarez nevű Kánonokok, Seborvos Cha-

nora, Moralesné uszszonyság, Licéchi nevű katonatiszt, 's néhány egyéb Subalternus tisztek.

Későbbi tudósítások szerint azt is kitanulták, hogy a' Morales' titkos verbuáló Biztosa, Ágense, valami Lorenzo Huetó volt légyen, kit az özszeesküvésnek felfedeztetése előtt néhány napokkal Madridban látták.

Valenciában Nov. 10-dikére viradó éjjel nagyon heves mozgások történtek. Ezen éjjel a' Constitúció' köoszlopát kidöntötték, mellyért a' dühösködő sokaság bosszút kívánván állani, nagy lármat tett. Az Érseket vádolta, hogy ő okozta volna az oszlopnak kidönttetését; némellyek még azt is jóvallták, hogy falusi jószágán fogattassék-el. E' közben özsze veszték a' fellegvárban őrizetenlévő Ágyuzók a' Militziával, affelett, hogy, mint nemzeti sereg, ez akarta által venni az említett várbéli őrzői szolgálatot. Mi lett a' lárma' kimenetele, még nem tudták mikor ezen tudósítás útnak indított.

Az Universal szerint olly határozást tett a' Király a' maga' Státustanácsának meghalgtása után ezen Érsekre nézve, hogy számkivetésbe küldtessék azon Protestátzióért, mellyet a' Papságra nézve hozott törvények ellen a' Cortesek' gyűlésébe beadatott.

Egy újabb tudósításban ezeket olvasuk az Avilában felfedeztetett Contra-revolúzióról: — „Ezen özszeesküvést csak egy történet nyilatkoztatta-ki, melly e volt. Moralesnek valami rokona Avilából, a' hol már mindenek elintéztetve valának, ló háton Santa-Cruz felé vette útját, a' hol, mint tudósított vala, Ex-Oberster Morales a' Bourbon lovas Regimentnek 400 embereit már özsze gyűjtötte volt. Útjában szembe találkozott 50

lovasokkal, a' kik 10, ugyan azon Regimentbéli elszökött katonákat nyomoztak. Ő, azt gondolvan, hogy ezen 50 lovasok is azok közzé tartoznának, kiket az Ex-Oberster a' maga részére bódított, beszédbe erdett vélek, 's ekképpen maga magát ejtette kelepczébe. Innét következett továbbá Garridónak az Avilai Kormányozó által lett kikérdeztetése 's az egész dolognak felfedeztetése, a' Moráles' elszökése 's a' t. — Minekelötte ezen özszeesküvésnek semmivétetettése Madridban nyilvánkozott volna, a' nép közt nagy félelem uralkodott, minthogy afféleket beszélltek, hogy Moráles valami 30, vagy mások szerint 10, részes társaival Avilában a' Contrarevolúziót már proklamálta volna, hogy a' Mankhai vidékeken valamely esmeretlen fegyveres sereg mutatná magát; 's végezetre, hogy már egy új Ministerium is volna elintéztetve, a' melly szerint a' Contrarevolúciónak 24 óra alatt alá kellene irattatni. Csak akkor kezdett a' nép közt támodott félelem csendesedni, mikor a' Moráles' elfutása és a' Gróf Abisbal által elővétellett intézetek felől tudósítások érkeztek. E' történt Nov. 7-dik napján. Erró Ur, kiról azt mondják, hogy Finantziái Ministerségre lett volna kinézettetve, ugyan ez' nap' olly küldettetést kapott, a' melly miatt Madridból eltávozni kéntelenített.

A' Cortesek' gyűlésének azon három-negyedrész tagjai közzül, kik most minden esetre Madridban maradni rendeltettek, 15 Biztosságok neveztettek ki, hogy a' Corteseknek jövendobéli özsze gyűlékezésekig a' most el nem igazittathatott törvényjóvállási kérdéseket előre kidolgozzák. Valami 80-ra telik az ekképpen Madridban hagyatott tagok' száma. —

A' Cortesek' jövendobéli üléseinek már Mártzius' 1-ső napján el kell kezdődni.

Az ökö gyűlésének az egygyik ülése' félbeszakadásától fogva a' másik rendbelinek elkezdődéséig csak valami három hónapok telnek - el. Ha a' Király valamely törvényt, mellyet a' Cortesek meghatároztak, az ő üléseik bérekesztetéséig meg nem erősíti, a' melyre 30 napok lévén határoztatva, 's az alatt a' gyűlés' eloszlásának ideje elkövetkezik: ezen esetben csak a' következő gyűlés' idejének 8 első napjai alatt erősítheti még meg. Ha addig meg nem cselekedte, ez annyit tesz, hogy vissza vetette. Az úgynevezett Per-sák, vagy az 1814-béli Corteseknek azon tagjai eránt, kik akkor a' Constitúciónak visszavettetését kívánták, a' Cortesek által meghatározottat bocsánati törvényt, a' most eloszlott gyűlés' ideje alatt nem erősítette - meg ő Felsője.

Azon személyek között, kikről irtuk, hogy Vittoriától nem messze a' Madridból menő Posta-Kurirt meglepték 's tölle az Országlószék' tudósításait elvették, már 9-czen vagy 10-zen kézre kerültek.

B r a s i l i a.

Egy hajó, a' melly Pernambukóból Északi Amérikába Norfolkba érkezett, olly hirt hozott onnét, hogy Déli Brasilia felé fegyveres sergek indítottak volna útnak, azért, hogy ott nyughatatlankodás ütött ki. De ez csak hajós hír még eddig.

S v é t z i a és N o r v é g i a.

Norvégiában a' nem rég' kihirdetett Rang-laistrom szerint, az Universitásokon tanító Professorok, Inzsiner és Ar-

tillerista sergekbeli Oberstlieutenant, a' Tudományos Oskoláknál lévő Rektorok Májori, az Universitásoknál lévő Lektorok Kapitányi, 's a' Tudományos Oskoláknál lévő Adjunktusok Fő Hadnagyi rangot kaptak.

S p a n y o l A m é r i k a.

Augusturából Augustus' 5-dikén indultak a' legújabb tudósítások, a' mellyek szerint Bolívar a' Santa-Fè-de-Bagotából elfutott Capucinus Barátok' klastromát (Cundinamarában) Nevelő-Collegiummá rendelte és változtatta, olly rendszabással: hogy a' felvéteteskor, a' hazáért való hadakozásban a' csatázó mezőkön elhullott, vagy pedig vesztő helyre vitétt 's ott életjékel áldozott hazafiaknak gyermekeikre különös tekintet legyen, 's mind ezek a' Státus' költségén neveltesenek-fel. Az itt tanittató tárgyak: a' Nyelvek, Religió, Morál, Logyika, Mathésis, Experimentalis-Philosophia, Rajzolás, Historia, Geographia, Topographia. Most előre az elszaladott Barátok' jószágait és azon 25,000 Dollárokból álló tőkepenzt rendelte fundusul, mellyet Guitarecz nevű Polgár testált a' közönséges tanittatásra. A' többinek a' nemzeti kincstárból kell kitelni. — Egy második végzése által a' Katona-tiszteknek fizetését félignyire mind leszállította, abból a' tekintetből, hogy az elszegényedett tartományok nem elégségesek tovább a' rendkívül való adókat fizetni. — Ezen tudósításban 15 ezer emberekre tétetik Columbiának mostani csatázó ereje.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é c s.

Itt illy Hirdetés jött - ki November' 20 - di -
kán: —“

„A' Lombard - Velencei Státusokban megsokasodandó fegyveres seregek' állapotja 's az ott találtató katona ispotállyi intézeteknek kiszélesítettése, az egészséget tárgyazó szolgálatnak jó elrendeltetésére nézve, az orvosló személyek' számának neveltetését kívánnyák. —

„Minthogy ezen szükségre nézve nagyobb számú Tábori Al - Orvosokra van szükség, tehát ezennel kihirdettetik, hogy a' Tábori - Orvosi szolgálatra, valamint a' Tábori ispotálljokhoz úgy a' Regementekhez is, alkalmas személyek, mint Tábori Al - Orvosok, felvétettetnek, olly feltétel alatt, hogy azok, kik magokat a' felvétetésre jelenteni fogják, valamint a' tudományi és praksis béli készületeik úgy erkölcsi magokviseletére nézve is arra egészen alkalmasok legyenek. —

„Császár és Király ö Felsége tehát, azért, hogy a' magokat Tábori Orvosi szolgálatra elszánó személyeknek állapotját az ö alsó rangú hivataljokban is a' lehetőségig jobbá tegye, és hogy ez által a' több kipallérozottsággal bíró személyeket is az ezen szolgálatra való állásra felbuzdítsa, kegyelmesen meghatározni méltóztatott: — a) Hogy minden újonan felvétetődő Al - Orvosnak Conventziós pénzben 14 forintokból álló egy hónapi fizetést ruházatjának első megszerzésére, 's ezen kívül hasonló pénzben zseb - béli kéz - orvosi kis instrumentumra, az aerariumból, mint ajándék úgy adattassanak - ki.

— b) Hogy küldettetésseknek helyére, Forspontal, hasonlóképpen az aerarium' költségén vitetessenek - el — c) Hogy a' Lombard - Velencei katona - ispotálljokban szolgálendő Fő és Al - Orvosok, az első 10, az utolsó hat krajczárokért napjában ispotállyi kosztot kaphassanak. —

„Azon Orvosi és Seborvosi tudományt tanuló ifjak tehat, kik mint Al - Orvosok Tábori Orvosi szolgálatot valólni kívánnak, itt Bécsben a' Cs. K. Tábori Provisoriai fő Orvosi Direktziónál és a' Dirigens Tábori Stabalis Orvosnál Doktor Ritter Vehring Urnál, a' Jósef Akadémia' épületében, a' tartományokban pedig az azoknak fő városaikban lévő Dirigens Tábori Stabalis Orvosoknál jelentésük ilendőséggel magokat, a' hol ök, az ö tanulássokról és jó magokviseletéről való bizonyosságleveleiknek elémutatattása után az Orvosi tudomány' tárgyaira nézve a' rendszabásokkal megegyezőleg megvizgáltatnak, 's alkalmasoknak találtatván, mind Al - Orvosok azonnal felvétettetnek. —

„Az olly Személyek, kik már egyszer katonai Orvosi szolgálatot tettek 's magokat jól viselték, affelöl, hogy, mint Al - Orvosok ismét felvétettetnek, különösen bizonyosokká tétettetnek; az ollyan Személyek pedig, kik már valamely tanítói intézet által helybehagyatott Seborvosokká lettek, a' nélkül, hogy magokat új megvizgáltatás alá kellene adniök, just tarthatnak a' Tábori Orvosi szolgálatra való felvétetéshez, de most előre csak mint Al - Orvosok. A' graduáltatott Orvosokra vagy Seborvosokra nézve, az Udvari Cancellariánál fog az ö mennélhamarabb Fő Orvosi rangra lejendő felemeltessek kerestetni.“